

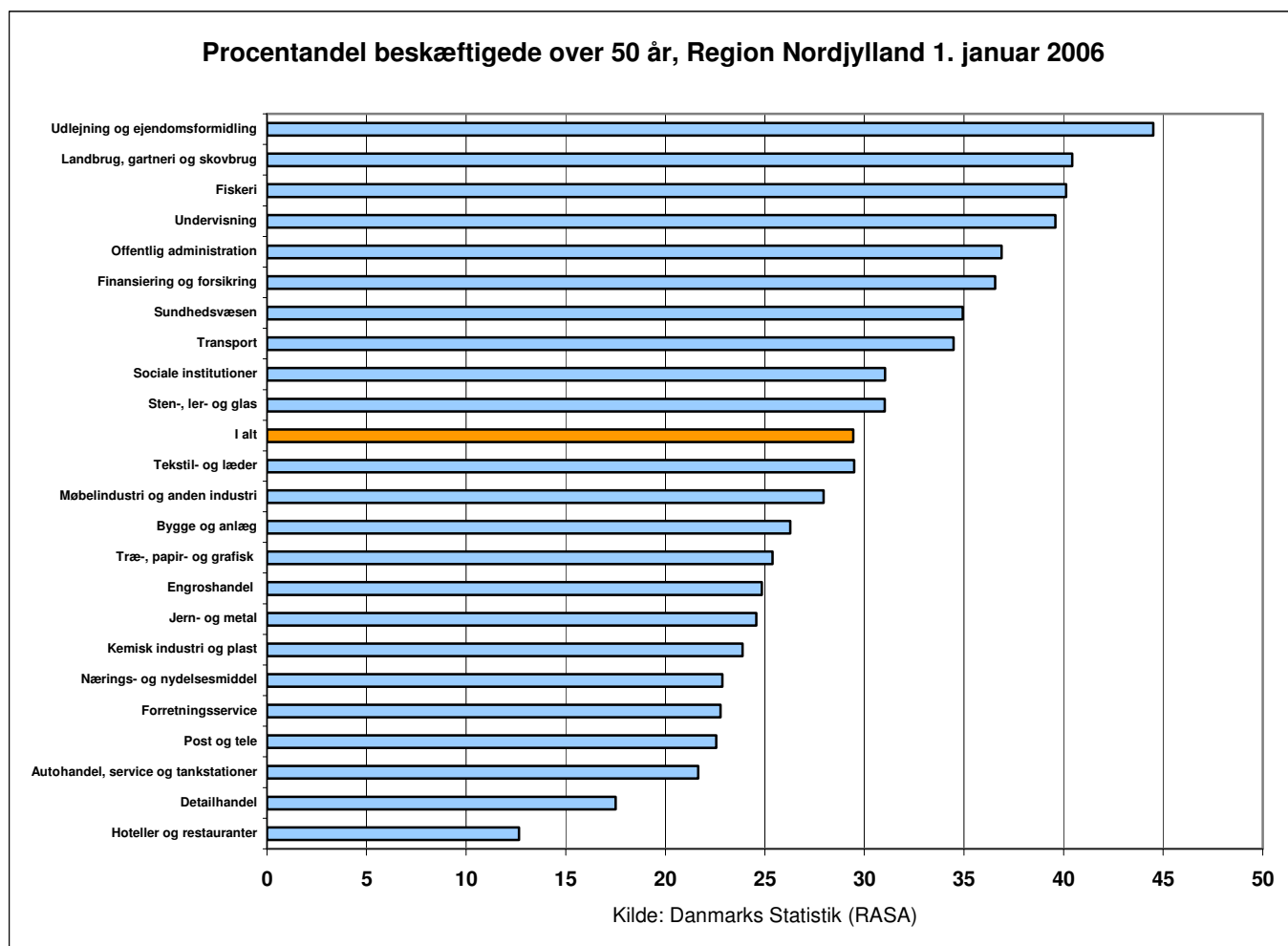
Beskæftigede over 60 år i Region Nordjylland pr. 1. januar 2006

Arbejdsrapport nr. 5, april 2007

Beskæftigelsen i Region Nordjylland med fokus på de ældre.

Den positive udvikling i den nordjyske beskæftigelse fra 1. januar 2005 til 1. januar 2006 er en logisk følge af højkonjunktoren, hvor efterspørgslen efter arbejdskraft er steget. På nogle fagområder er det blevet meget vanskeligt at besætte de ledige job, og fortsætter konjunkturerne bare nogenlunde på samme niveau, så bliver det ikke lettere i de nærmeste år. Det skyldes, at der er udsigt til et fald i befolkningen i det, man normalt kalder den arbejdsdygtige alder, 16-66 år. Efter nedsættelsen af aldersgrænsen for folkepension til 65 år kan man endda tale om gruppen af 16-64 årige.

En opgørelse af aldersfordelingen kan man bruge på – mindst(!) – to måder: 1) som en advarsel om, at brancher med mange ældre medarbejdere skal arbejde ihærdigt for at tiltrække arbejdskraft og 2) som det gode eksempel på, at det ikke er umuligt at fastholde de ældre på arbejdsmarkedet.

Af samtlige beskæftigede er ca. 30% over 50 år, hvad der ikke umiddelbart er noget "faretruende" i. Der er imidlertid brancher, der har en noget større andel, og som derfor må se frem til en stor afgang inden for de nærmeste år. Udlejning og ejendomsformidling har den største andel, mens hotel og restauration har den laveste. Alle områder inden for den offentlige sektor har en større andel over 50 år end gennemsnittet. Især inden for undervisning og offentlig administration er der udsigt til en stor afgang inden for det næste tiår. Også sundhedsvæsen ligger over gennemsnittet. Der er derfor behov for nogle vurderinger af, hvad arbejdskraftbehovet i den offentlige sektor bliver fremover – ikke blot i antal, men også i forhold til kompetencer. Det er vigtigt for en branche at fremtræde som attraktiv for at tiltrække nye medarbejdere, men det er ikke mindre vigtigt at fastholde de ældre

medarbejdere. Hvis en kommune f.eks. bare kan beholde sin social- og sundhedsmedarbejdere 6 måneder længere, så vil det gøre underværker for den samlede beskæftigelse. Der er også nogle brancher i den private sektor, f.eks. finansiering og forsikring, som ser ud til at ville miste en række medarbejdere i de nærmeste år og dermed få behov for øget rekruttering. Det gælder f.eks. finansiering og forsikring.

Er der så overhovedet håb om at få flere til at udskyde overgangen til pensionisttilværelsen?

Efterlønsreformen har trukket i den rigtige retning, og en forbedret helbredssituation for seniorerne kan medføre, at flere bliver længere på arbejdsmarkedet. Det er dog også sådan nu, at de beskæftigede over 60 år har stor betydning for at fastholde udviklingen i regionen. Næsten 15.000 af de i alt ca. 281.000 beskæftigede i regionen er imellem 60 og 66 år. Heraf er 65% mænd. Der er godt 6000 beskæftigede over 66 år, og heraf er ca. 80% mænd. Der er altså meget at hente af arbejdskraft, hvis flere kvinder over 60 udskyder deres pensionering.

Den udbredte kønsmæssige skævhed i fordelingen af beskæftigelsen går af gode grunde også igennem i disse tal. Samlet ses har mændene godt 54% af beskæftigelsen. I fiskeri og bygge- og anlægssektoren udgør mændene over 90% af de ansatte og i landbrug ca. 82%.. Derfor er det ikke så underligt, at mændene inden for landbrug m.v. udgør godt 85% af de beskæftigede personer i de to aldersgrupperinger.

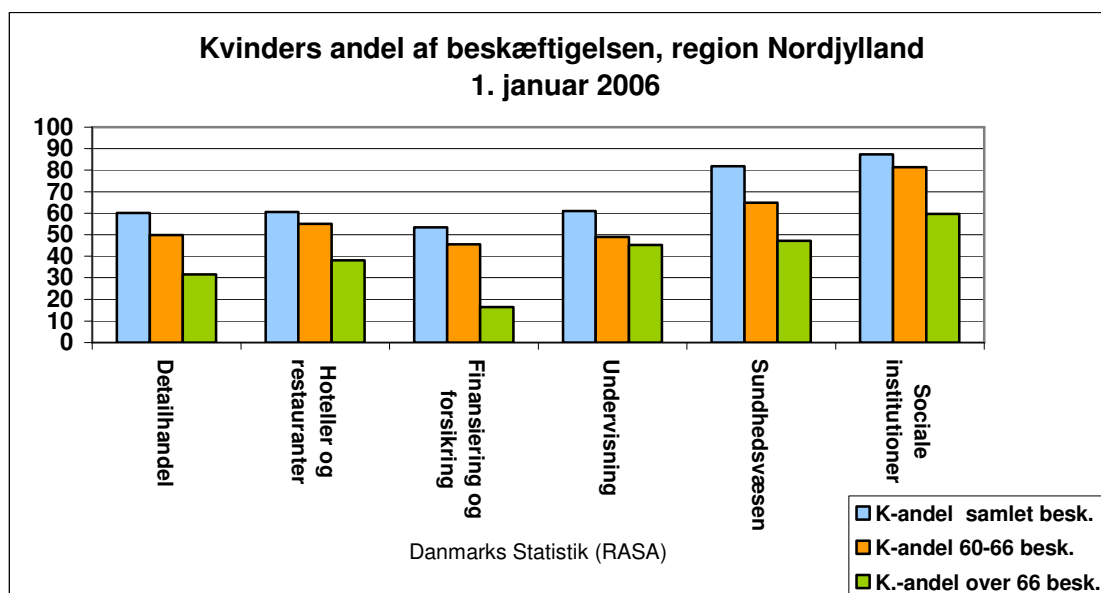
	60-66				67+ år			
	Mænd	Kvinder	i alt	m.-pct.	Mænd	Kvinder	i alt	m.-pct.
Landbrug, gartneri og skovbrug	1.166	193	1.359	85,8	1.733	267	2.000	86,7
Fiskeri	117	6	123	95,1	38	4	42	90,5
Råstofudvinding	48	8	56	85,7	4	1	5	80,0
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	334	78	412	81,1	57	13	70	81,4
Tekstil- og læderindustri	42	29	71	59,2	11	6	17	64,7
Træ-, papir- og grafisk industri	176	43	219	80,4	63	15	78	80,8
Kemisk industri og plastindustri	71	26	97	73,2	11	3	14	78,6
Sten-, ler- og glasindustri	155	21	176	88,1	27	7	34	79,4
Jern- og metalindustri	730	80	810	90,1	115	12	127	90,6
Møbelindustri og anden industri	106	26	132	80,3	36	9	45	80,0
Energi- og vandforsyning	126	17	143	88,1	143	13	156	91,7
Bygge og anlæg	815	63	878	92,8	178	22	200	89,0
Autohandel, service og tankstationer	247	41	288	85,8	100	17	117	85,5
Engroshandel undtagen med biler	588	107	695	84,6	217	30	247	87,9
Detailh. og reparationsvirks. undt. biler	354	353	707	50,1	213	98	311	68,5
Hoteller og restauranter	99	121	220	45,0	60	37	97	61,9
Transport	608	84	692	87,9	200	24	224	89,3
Post og tele	75	28	103	72,8	20	0	20	100,0
Finansiering og forsikring	165	133	298	55,4	101	20	121	83,5
Udlejning og ejendomsformidling	315	81	396	79,5	439	104	543	80,8
Forretningsservice	652	251	903	72,2	246	52	298	82,6
Offentlig administration	531	330	861	61,7	73	23	96	76,0
Undervisning	781	749	1.530	51,0	97	80	177	54,8
Sundhedsvæsen	336	621	957	35,1	55	49	104	52,9
Sociale institutioner	229	999	1.228	18,6	60	89	149	40,3
Foreninger, kultur og renovation	663	384	1.047	63,3	372	215	587	63,4
Uoplyst aktivitet	117	61	178	65,7	138	60	198	69,7
I alt	9.646	4.933	14.579	66,2	4.807	1.270	6.077	79,1

Kilde: Danmarks Statistik (RASA)

Den generelle tendens er, at mændene i de brancher, hvor de har overvægt i den samlede beskæftigelse, fastholder deres andel i de to aldersgrupper.

Der er for den samlede beskæftigelse kun 6 brancher, hvor der er ansat flere kvinder end mænd. Det handler om detailhandel, hotel og restauration, finansiering og forsikring, undervisning, sundhedsvæsen og sociale institutioner.

I den følgende tabel vises kvindernes andel af den samlede beskæftigelse samt deres andel af den samlede beskæftigelse for grupperne af 60-66 årige og gruppen på over 66 år.

Tabellen viser, at kvinders andel af beskæftigelsen inden for de brancher, hvor de udgør mere end halvdelen af den samlede beskæftigelse, også falder i de ældre aldersgrupper. Mest markant er det, at hvor kvinderne udgør 53,4% af den samlede beskæftigelse i finansiering og forsikring, så er andelen faldet til under 20% for gruppen over 67 år. Den samme tendens gør sig gældende for alle de viste brancher, men dog ikke så tydeligt.

Afslutning.

Der er brancher, der har en stor andel beskæftigede over 50 år, og som derfor må være meget opmærksom på, hvordan de fremover sikrer sig den ønskede arbejdskraft. Overordnet er metoderne til at øge arbejdsstyrken at få de unge hurtigere gennem uddannelserne og at få flere nydanskere ud på arbejdsmarkedet. Muligheden for at fastholde arbejdskraften i flere år er dog også en mulighed. På nuværende tidspunkt er der i region Nordjylland næsten 21.000 beskæftigede over 60 år. Hvis virksomhederne gør det mere attraktivt at fortsætte på arbejdsmarkedet efter de 60 år, så kan dette tal øges, og de ældre kan være med til at dække en stigende andel af arbejdskraft efterspørgslen. Tallet viser, at der specielt er store gevinster, hvis flere kvinder kan motiveres til at forlænge deres arbejdsliv.